

FIȘA DISCIPLINEI

SEMINAR DE CERCETARE ÎN ARHEOLOGIE (I)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie antică și Arheologie
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	ARHEOLOGIE
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		SEMINAR DE CERCETARE ÎN ARHEOLOGIE (I)				Codul disciplinei		HLR1424			
2.2. Titularul activităților de curs											
2.3. Titularul activităților de seminar			Lect. univ. dr. Silvia Mustață								
2.4. Anul de studiu		II	2.5. Semestrul		4	2.6. Tipul de evaluare		C	2.7. Regimul disciplinei		Ob. DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	-	3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	-	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI) (se detaliază punctul 3.5. SI = 3.5.1+3.5.2.+3.5.3+3.5.4.+3.5.5+3.5.6.)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					7
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					6
Examinări					3
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu e cazul
4.2. de competențe	Nu e cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu videoproiector, situată în clădirea Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei, care să permită accesul direct la materialul arheologic care va fi folosit în cadrul activităților practice.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	• Înțelegerea rolului fundamental al culturii materiale în reconstituirea fenomenelor și acțiunilor umane din trecut; • Formularea unor întrebări clare de cercetare și importanța existenței lor; • Analiza critică a contextului arheologic în raport cu obiectele descoperite; • Înțelegerea procesului complex de atribuire funcțională și a conceptului de biografie a obiectelor; • Analiza critică a surselor (arheologice, scrise, iconografice) care pot indica funcționalitatea unui artefact; • Capacitatea de a descrie corect un artefact, în funcție de particularitățile tehnice și morfologice ale fiecărei categorii, precum și însușirea unei terminologii specifice; • Raportarea critică față de rolul clasificării și tipologiei în cercetarea culturii materiale; • Însușirea unor noțiuni de bază referitoare la tehnologia de producție a artefactelor, în funcție de materia primă din care au fost realizate, și înțelegerea importanței acestui aspect în demersul interpretativ; • Conștientizarea importanței arheometriei în studiul culturii materiale prin discutarea principalelor metode și tipuri de analize, în funcție de specificul materiei prime; • Înțelegerea rolului ilustrației materialului arheologic prin diferite tehnici (desen, fotografie, schiță, radiografie etc.) și dobândirea cunoștințelor de bază ale desenului arheologic.
Competențe transversale	Discuțiile din cadrul seminarului vor pune accent pe dezvoltarea spiritului critic al studenților și a capacității de a analiza o problemă din mai multe perspective. De asemenea, va fi subliniată importanța interdisciplinarității în arheologie, prin colaborarea cu specialiști din domenii complementare sau prin însușirea unor cunoștințe din aceste domenii (fizică, chimie, geologie etc.).

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște: principalele metode folosite în procesul de înregistrare și interpretare a materialului arheologic.
Aptitudini	Studentul este capabil să se raporteze critic la sursele pe care un arheolog le are la dispoziție în momentul în care analizează urmele materiale ale trecutului.
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru analiza unui artefact sau grup de obiecte arheologice, urmând toți pașii importanți.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Însușirea unei metode de lucru corecte, care să permită descrierea, identificarea și interpretarea materialului arheologic, cu privire specială asupra artefactelor romane realizate din ceramică, metal și os/corn și înțelegerea importanței studiului materialului arheologic în demersurile interpretative.
7.2 Obiectivele specifice	• Seminarul își propune să îi familiarizeze pe studenți cu aspectele teoretice care țin de studiul artefactelor realizate din ceramică, metal și os/corn în perioada romană: tehnologia de producție, terminologia specifică, formele și principalele categorii funcționale. • În cadrul activităților practice studenții își vor însuși principiile care stau la baza unui desen arheologic corect, diferitele tehnici de desen și posibilitățile de redare grafică, accentul fiind pus pe desenul fragmentelor ceramice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Introducere în tematica seminarului: potențialul informativ al materialului arheologic	Discuții	3 ore
2. Importanța studierii materialului arheologic I	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
3 Importanța studierii materialului arheologic II	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
4. Importanța studierii materialului arheologic III	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
5. Descrierea, ilustrarea și clasificarea materialului arheologic I	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
6. Descrierea, ilustrarea și clasificarea materialului arheologic II	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
7. Ceramica: tehnologia de producție, forme și categorii funcționale.	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
8. Aliajele pe bază de cupru în perioada romană: aspecte tehnice și funcționale, metode de analiză	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
9. Prelucrarea fierului în perioada romană: aspecte tehnice și categorii funcționale	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
10. Prelucrarea osului și cornului în perioada romană: materii prime, aspecte tehnice și categorii funcționale	Prelegere, proiectii și discuții pe baza bibliografiei	3 ore
11. . Activități practice	Desen tehnic, descriere și identificarea materialului arheologic	3 ore
12. Activități practice.	Desen tehnic, descriere și identificarea materialului arheologic	3 ore
13. Activități practice.	Desen tehnic, descriere și identificarea materialului arheologic	3 ore
14. Activități practice	Desen tehnic, descriere și identificarea materialului arheologic	3 ore

Bibliografie:

F. ABERT, V. LEGROS, M. LINLAUD (avec la collaboration de M. Feugère et Émilie Millet), *Modes de représentation des objets archéologiques non céramiques*, Les Nouvelles de l'archéologie 131, 2013, 19-25.

W. Y. ADAMS, *Archaeological classification: theory versus practice*, *Antiquity* 62, 1988, 40-56.

L. ALLASON-JONES (ed.), *Artefacts in Roman Britain, Their purpose and use*, Cambridge 2011.

P. T. CRADDOCK (ed.), *2000 Years of Zinc and Brass*, British Museum Occasional Paper No. 50, London 1990.

M. T. BIRÓ, A. M. CHOYKE, L. VASS, Á. VECSEY, *Bone objects in Aquincum / Aquincumi csonttárgyak*, Az Aquincumi Múzeum Gyűjteménye 2, Budapest 2012.

N. CRUMMY, *Six honest serving men: a basic methodology for the study of small finds*. În: R. Hingley, S. Willis (eds.), *Roman finds: context and theory: Proceedings of a conference held at the University of Durham*, Oxford 2007, 59-66.

D. GABLER, *FERRARIAE ET ARS FERRARIA. IRON MINING AND METALLURGY IN THE ROMAN WORLD*. În: M. V. ANGELESCU, I. ACHIM, A. BÂLTÎC, V. RUSU-BOLINDEȚ, V. BOTTEZ (EDS.), *ANTIQUITAS ISTRO-PONTICA. MÉLANGES D'ARCHÉOLOGIE ET HISTOIRE ANCIENNE OFFERTS À ALEXANDRU SUCEVEANU*, CLUJ-NAPOCA 2010, 219-239.

A. GIUMLIA-MAIR, *On surface analysis and archaeometallurgy*, Nuclear Instruments and Methods in Physics Research, Section B, 239, Amsterdam 2005, 35-43.

M. GUI, *Small finds – what are they good for?*, *Annales Universitatis Apulensis. Series Historica* 16/1, 2012, 37-45.

E. R. HENRY, B. ANGELBECK, U. Z. RIZVI, *Against typology. A critical approach to archaeological order*, *Anarchy and Archaeology*, SAA Archaeological Record 17/1, 2017, 28-32.

C. ORTON, P. TYRES, A. VINCE, *Pottery in archaeology*, Cambridge 1993.

J. Th. PEÑA, *Roman pottery in the archaeological record*, New York 2007.

P. M. RICE, *Pottery analysis. A sourcebook*, London 1987.

J. RIEDERER, *The use of standardised copper alloys in Roman metal technology*. În: A. Giumlia-Mair (a cura di), *I bronzi antichi: Produzione e tecnologia. Atti del XV Congresso Internazionale sui Bronzi Antichi, Grado-Aquileia, 22-26 maggio 2001*, Monographies Instrumentum 21, Montagnac 2002, 284-291.

L. VASS, *Bone-working in Roman Dacia*. În: A. Legrand-Pineau, I. Sidéra, N. Buc, E. David, V. Scheinsohn (eds.), *Ancient and modern bone artefacts from America to Russia. Cultural, technological and functional signature*, BAR International Series 2136, 2010, 55-64.

K. D. WHITE, *Greek and Roman technology. Aspects of Greek and Roman life*, London 1984.

--

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii care urmează acest seminar vor obține abilități și competențe adecvate pentru a îndeplini sarcini profesionale specifice arheologiei în orice instituție muzeală, de cercetare sau de învățământ superior de profil. Aceste competențe și abilități se referă la prelucrarea primară a artefactelor, necesare pentru inventarierea, conservarea, clasarea și punerea în valoare a patrimoniului mobil.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator	Prezența și activitatea pe parcursul semestrului	Studentii trebuie să participe la minimum 10 din cele 14 întâlniri și să se implice în discuții, pe baza bibliografiei parcurse	60%
	Colocviu	Prezentare care să analizeze un obiect sau un grup de obiecte arheologice.	40%
10.6 Standard minim de performanță			
Însușirea unei metode de lucru corecte, care să permită înregistrarea, identificarea și interpretarea obiectelor arheologice.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

					
--	--	--	---	--	--

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".